

Mamadou Aliou Sylla

| 9

Boda a Senegal d'Aliou i la Ndeye el 2006

Medalla de la Ciutat al senyor **Mamadou Aliou Sylla**, a títol pòstum

Kaolack, Senegal, 1975 – Granollers, 2019

Activista social

Es distingeix Mamadou Aliou Sylla, a títol pòstum, pel seu activisme social a favor dels drets humans exercit primer al seu país, el Senegal, en el marc d'una ONG que defensava els drets de les dones i, posteriorment, a Granollers en diferents entitats com l'Associació Cultural Resortissant de Kédougou, de la qual va ser un dels seus impulsors; l'Associació Cultural Amics de l'Àfrica del Vallès Oriental, on va ser vocal de la junta; El Xiprer, on va fer de voluntari, i Vallès Oriental Vol Acollir, on va participar des del moment de la seva constitució. Es reconeix també el seu paper impulsor en l'intercanvi de jugadores d'handbol del BM Granollers i Kédougou, el seu poble al Senegal, que ell considerava una oportunitat per empoderar i capacitar les dones. El seu humanisme i un caràcter dialogant i col·laborador el van convertir en un dels interlocutors a Granollers de la comunitat senegalesa de la regió de Kédougou. Tot aquest activisme a favor de l'intercanvi de cultures va fer que fos candidat al premi Vallesà de l'Any 2018 del diari *El 9 Nou*. Mamaou Aliou Sylla va morir el mes de juliol de 2019 als 44 anys.

El matrimoni amb tres dels seus fills

Vitalista, alegre, generós i bon pare de família, Mamadou Aliou Sylla va morir el passat dia 7 de juliol als 44 anys a causa d'un càncer no detectat a temps. Consternats per la seva mort, van ser molts els granollerins que van testimoniar el seu condol a la família. Malgrat portar relativament pocs anys a Granollers, Aliou era una persona molt estimada i considerada per tots aquells que el coneixien per la tasca que va fer en el camp de l'activisme social. El relat dels aspectes més importants que van configurar la seva vida així ho evidencien.

Nascut a Kaolack, Senegal, el 2 de febrer de 1975, els seus primers anys de vida els va passar rodejat de la seva nombrosa família. Kaolack tenia 150.000 habitants el 1988. Amb port fluvial sobre el riu Saloum, destaca per ser una ciutat on es comercialitza amb cacauet, pells, cerveses, sal i pesca. El seu pare, Sanusy Sylla, era militar, i la mare, Balu Sylla, es dedicava a la venda ambulant de mercaderies.

Membre d'una família culta, lluitadora, integradora i amb formació acadèmica, Aliou era el tercer de dotze germans. A causa de la feina del pare, tenia 5 anys quan es van traslladar a Salémata, una petita població amb estatus de comuna situada a la regió de Kédougou, a pocs quilòmetres del Parc Nacional Niokolo-Koba i les cascades Dindefelo. A prop de la frontera amb Guinea Conackry. En aquest municipi, el pare va fer de xofer i també es va dedicar al conreu de cotó. Dotada la població de totes les infraestructures bàsiques i d'una escola pública on es feien les classes en francès, el petit Aliou va fer amb total normalitat els primers estudis gaudint d'una infantesa feliç, segons recorden els seus familiars.

Set anys després, un nou trasllat del pare de família va fer que anessin a viure a Kédougou, la capital de la regió del mateix nom, on hi havia més possibilitats per estudiar. Durant uns anys, l'Aliou va compaginar els estudis amb l'ajuda a la seva mare en la venda ambulant. Ja amb 18 anys, i per seguir els estudis de batxillerat i de preparació a la universitat, va viure dos anys a Tambacounda, a 400 kilòmetres de Dakar, i un a Ziguinchor, a la regió de la Casamance, on va residir a casa d'un oncle en companyia d'uns quants cosins, entre els quals la que més tard seria la seva dona, Ndeye Sylla. Donant mostres d'una gran responsabilitat, va compaginar els estudis amb les feines de cambrer al sector de l'hostaleria per pagar-se els estudis i l'estada.

L'Aliou, als 17 anys, era ja un jove inquiet

Als 20 anys va anar a estudiar la carrera de Ciències Socials a la Universitat Cheikh Anta-Diop de Dakar, el centre acadèmic més important de Senegal. Segons recorda la seva vídua Ndeye, el món universitari li va permetre entrar en contacte amb diverses entitats associatives del país, donat que ell sempre havia mostrat un interès especial per aquests temes. Malgrat el seu aspecte fràgil i malaltís, Aliou tenia clar que volia ajudar la gent, “fet pel qual es mostrava sempre molt actiu i especialment interessat en tot allò que tenia a veure amb els problemes socials”, afirma la família. Tan aviat com va poder va començar a col·laborar amb l’ONG nord-americana Tostan de Senegal.

Aquesta ONG internacional fortament implantada al Senegal i a altres països de l’Àfrica tenia com a missió principal “empoderar les comunitats i inspirar moviments a gran escala que condueixin a la dignitat de tots els ciutadans”. Un dels seus projectes pioners es va centrar en el camp de l’educació i els drets humans, especialment a través del Programa d’Empoderament de la Comunitat. Popularment, però, l’ONG Tostan era i és més coneguda pel seu èxit en accelerar l’abandonament per part de la població senegalesa i africana en general de les pràctiques nocives tradicionals. I molt especialment amb les que tenen a veure amb la mutilació genital de les nenes i el matrimoni infantil. El 2007, Tostan va rebre el Premi Conrad N. Hilton, el premi humanitari més gran del món, “per les contribucions significatives a l’alleujament del patiment humà”.

Nomenat coordinador general de la zona de l’ONG, i bolcat a la seva feina, l’Aliou va portar a terme durant uns anys una intensa activitat en més de cent pobles. De caràcter amable i afable, connectava fàcilment amb la gent, feia xerrades i tallers, ensenyava fula, i aconseguia importants avenços en la lluita per l’eliminació de la mutilació genital femenina –un costum molt arrelat a tot el país– i en la millora de la nutrició infantil.

El 2003, però, l’ONG va aturar la seva activitat després de l’atac, dos anys abans, a les Torres Bessones de Nova York i es va quedar sense feina. Primer va anar a París a veure si en trobava, però en no aconseguir-ho es va traslladar a Granollers, on hi vivien uns cosins.

Poc després d’arribar, entra a treballar a la fleca Pere Bretcha de la plaça Maluquer i Salvador com a ajudant de pastisser. El negoci, de caràcter familiar, és regentat per Joan Bretcha i la seva dona, Elisenda Torres. La relació d’amistat entre el matrimoni i l’Aliou sorgeix amb força

En companyia de la seva sogra, Didio Sylla, i la seva mare, Mbalou Sylla

només passades unes setmanes. En Joan i l'Elisenda el consideren un més de la família i per a ells es converteix en "una persona de total confiança". Bon treballador, el jove comparteix a més a més amb en Joan la passió per l'atletisme. Quan mor el seu "germà" Joan Bretcha als 44 anys, Aliou rep un cop molt dur. Tot recordant la forta amistat que els unia, corre per ell diverses vegades la Mitja Marató de Granollers.

Amb moltes ganes de continuar col·laborant amb entitats de caràcter social, el jove senegalès contacta, a través de les coneixences d'en Joan i l'Elisenda, amb diversos col·lectius. Vol col·laborar i vol fer-ho ràpidament. Comença amb El Xiprer, casa d'acollida dirigida per Mercè Riera, on va cada dia a portar-los el pa del forn. En aquest cas, fa de xofer i dedica unes quantes hores a la setmana a recollir el pa i les pastes que els forns i pastisseries de la zona donen a El Xiprer abans que es facin malbé.

El 2005, fa un nou pas endavant i contacta amb l'Associació Cultural Amics de l'Àfrica del Vallès Oriental. Especialment preocupat per les qüestions que tenen a veure amb la integració social, la pau i la cultura, s'implica estretament a l'entitat. Fa classes de fula als nouvinguts de Senegal al mateix temps que aprèn el català. L'any 2007 –fet que serveix per mostrar fins a quin punt es va lligar a la gent d'Amics de l'Àfrica– és elegit vocal de l'associació.

No content amb això, també forma part de Vallès Oriental Vol Acollir, associació que, entre altres projectes, porta a terme una campanya d'ajuda centrada en els menors no acompanyats. Des de l'associació denuncien els ajuntaments de la comarca que no volen col·laborar en l'empadronament dels joves. Mamadou Aliou hi participa activament aportant una llarga llista d'uns quants afectats que no havien aconseguit aquest dret imprescindible per ser ciutadà d'un municipi, i poder iniciar així el llarg procés de la regularització.

Totalment integrat i satisfet d'estar a Granollers, el 2006, l'Aliou i la Ndeye es casen. Seguint la tradició de Senegal, la boda se celebra a Ziguinchor, el poble de la núvia. Els seus amics Joan i Elisenda hi assisteixen molt gustosament. La cerimònia es fa segons el ritus musulmà. La festa dura tres dies! Novament a Granollers, l'Aliou i la Ndeye pensen en nous projectes. Ella és bolca en la família i ell continua treballant al forn de can Bretcha mentre es consolida el seu compromís amb els col·lectius socials en què participa, cas de l'Associació Cultural Ressortissant de Kédougou, de la qual és un dels seus impulsors.

A Senegal es va dedicar a ajudar els nens

El 2013, la família posa en marxa la botiga d'aliments Alimentació Africans al carrer Sèquia de Canovelles. Situada a pocs metres de la seva llar, el negoci s'especialitza en la venda i comercialització de productes africans i d'altres països d'arreu difícils de trobar en els establiments convencionals. La dedicació que necessita el negoci fa que Aliou deixi el forn de pa de can Bretcha per ajudar la seva dona. La Ndeye regenta també una perruqueria situada molt a prop de la botiga.

Sempre vinculat al seu país, el 2016 l'activista social pensa en un nou projecte de caràcter esportiu a desenvolupar a Kédougou, ciutat en la qual va passar els primers anys de la seva vida. Després de parlar amb la gent del BM Granollers, comunica a l'alcalde Josep Mayoral el projecte socioesportiu en el qual està treballant. Ja que Granollers és una ciutat en la qual l'handbol és l'esport principal, vol que el club i l'Ajuntament l'ajudin a potenciar l'equip d'handbol del club de Kédougou.

Tot aprofitant un viatge que Mayoral havia de fer a Senegal el 2016 per conèixer els pobles d'origen dels més de 1.200 senegalesos que resideixen a Granollers, Aliou es suma a la comitativa i facilita a l'alcalde els contactes amb la gent de Senegal. Tots dos també, tenen ocasió de veure què poden fer per ajudar el club d'handbol de Kédougou. Paco Cruz, tècnic municipal que forma part de la comitativa granollerina, té l'oportunitat de comprovar "l'entusiasme i l'alt grau de compromís que mostra l'Aliou per intentar que l'handbol femení tingui més rellevància i projecció".

Dos anys més tard, Pol García i Anna Solà, integrants del projecte d'intercanvi BM Granollers, aconseguixen que un grup de set jugadores cadets i juvenils es desplacin a Senegal per jugar uns partits amistosos contra les jugadores del club senegalès. El BM Granollers participa en la competició juntament amb cinc equips més, tots de ciutats de la zona. Com a resultat de la trobada, els representants dels dos clubs decideixen seguir col·laborant amb nous intercanvis. El projecte, remarca Pol García, "continua endavant".

Coneixedor de la intensa activitat que porta a terme Mamadou Aliou, el bisetmanari *El 9 Nou* del Vallès Oriental el tria com a candidat al premi Vallesà de l'Any 2018. Abans de la proclamació del guanyador, el periòdic publica una entrevista de l'Aliou feta pel periodista i director del diari, Jesús Medina, en la qual es fa un extens repàs per la seva vida.

Corrent la Mitja Marató de Granollers recordant el seu amic Joan Bretcha

Aquest repàs se centra especialment en els aspectes de caràcter social i en els que tenen a veure amb els problemes que es troben els nouvinguts: “La majoria d’ells es troben en una situació delicada. No saben la realitat de les coses. No coneixen la cultura... Per això crec que és important que algú a nivell institucional els aculli i els orienti. I és necessari també que aprenguin l’idioma i puguin obtenir la targeta de salut, això és fonamental. Per exemple, si algú té tuberculosi, sense la targeta no podrà anar al metge, i això exposa a tothom. L’acolliment és clau per a la integració. Al cap i a la fi, som gent que també estem participant –i volem participar– en el desenvolupament d’aquest país”.¹

A la mateixa entrevista, Aliou es refereix a les campanyes que fa el govern de Senegal perquè no marxi la seva gent jove i menys encara, com ha estat el seu cas, la gent amb estudis. “No són dolentes aquestes campanyes. Al contrari. Però la gent continuarà venint. No són cecs, miren la tele i internet. Jo penso que, amb el temps, es tracta que la gent torni a Senegal, amb l’experiència i els coneixements que han après aquí. El subdesenvolupament i la situació econòmica dolenta empeny la gent a sortir de l’Àfrica”.

Totalment integrat a Granollers i a Canovelles, on treballa i participa de les activitats de la mesquita, Aliou mor el 7 de juliol de 2019 a causa d’un càncer. La notícia de la seva mort causa una gran consternació entre tots aquells que l’havien tractat i conegut. *El 9 Nou*, publicació que ha seguit fil per randa tota la seva tasca associativa, publica el 15 de juliol cinc articles centrats en la seva persona. Són signats per diversos representants de la Fundació El Xiprer, Vallès Oriental Vol Acollir, Associació Cultural Amics de l’Àfrica del Vallès Oriental, Fundació BM Granollers i Elisenda Torres, que havia regentat juntament amb en Joan, el seu marit, el forn de can Bretcha.

Tots ells fan referència al dolor i la pena que els ha produït la mort de l’Aliou, de qui recorden el seu pas per cadascuna de les associacions i entitats en les quals ha col·laborat. Els testimonis coincideixen en l’elogi. Natàlia Sanchís, de la Fundació El Xiprer, escriu: “Era un home extremadament educat i amable, sempre amb el somriure a punt. Tot i les dificultats que havia anat passant –per als immigrants els problemes són encara més difícils de resoldre– va tenir la sort de trobar persones a Granollers que el van acollir i el van tractar com un amic. Gràcies

1 Medina, Jesús. *El 9 Nou*. Entrevista. Mamadou Aliou Sylla: “L’intercanvi de cultures canviarà la societat de demà”. 19 de novembre de 2018.

Feia classes de fula a l'Associació Cultural Amics de l'Àfrica (vídeo *Tot un món*, TV3, 2011)

a aquesta acollida tan afectuosa, l'Aliou va poder desenvolupar el seu talent per les relacions de veïnatge. Va ser molt actiu en associacionisme i treball comunitari. El seu voluntariat a la Fundació El Xiprer era una de les moltes facetes que demostren com n'estava d'integrat a Granollers i Canovelles".²

Concepció Camps i Lola Riera, de l'Associació Cultural Amics de l'Àfrica, diuen: "La teva marxa deixa un buit que mai ningú no omplirà, i és per això, per ser com ets, que sempre et tindrem present".

En representació de l'Associació Vallès Oriental Vol Acol·lir, Rosa Pocurull destaca: "L'Aliou era un humanista, un home darrere les accions del qual hi havia un pensament, un compromís ètic polític i religiós que posava cara i ulls al que feia. (...) Sempre el recordarem com un home bo, lluitador, valent, generós, solidari, un bon company, un gran amic. (...) Era un home de ment oberta: li interessava tot el que feia referència al món, les persones, els valors... D'aquí la seva militància activa en defensa dels drets humans tant individuals com col·lectius, la defensa de la dignitat, la convivència, la cultura i la pau. Tot el que ell creia que era imprescindible per a un món i un futur millors".

Per la seva banda, Elisenda Torres, del Forn de can Bretcha, aprofita l'escrit de recordança per rememorar com va començar la seva amistat i com vivia l'Aliou les festes tradicionals del seu país: "Era una persona que desprenia un entusiasme contagiós i tenia unes ganes d'aprendre immenses. I es va trobar amb en Joan, una persona que va creure i va confiar amb ell. L'Ali es va encarregar d'esborrar aquell recel inicial que podia haver despertat com a estranger entre els qui formàvem part del forn. Recordo molt aquests inicis i el dinar senegalès que ens va cuinar, el *thieboudienne* que ens vam menjar amb les mans i el *bissap* que vam beure, allà asseguts, en rotllana, al terra de l'obrador. I com cada any, per la Festa del Tabaski, la Festa del Xai, s'engalanava amb els seus millors vestits i ens venia a felicitar la festa, mot emocionat i feliç de poder compartir amb nosaltres aquell dia tan important".

Pol García i Anna Solà, integrants del projecte d'intercanvi BM Granollers, se centren especialment a relatar la bona experiència que va representar l'agermanament dels clubs d'handbol

2 *El 9 Nou*. En record d'Aliou Sylla. 15 de juliol de 2019.

Juliol de 2019, cerimònia de comiat a la mesquita de Canovelles (Griselda Escrigas/EI 9 Nou)

del BM Granollers i el club de Kédougou: “L’Aliou ens va obrir les portes des del dia que el vam conèixer. Les portes de la seva força; les portes del seu poble d’origen, Kédougou; les portes de la seva voluntat de cosir dos pobles, com són els de Kédougou i Granollers; les portes de les seves ganes per emprendre el seu enèsim projecte col·lectiu, una iniciativa que voluntàriament i involuntàriament, ens marcarà (i ens continuarà marcant) a totes i a tots els que hi vam participar, així com als i les qui ho van viure de prop”.

L’acte religiós de comiat d’Aliou té lloc el diumenge 14 de juliol a la mesquita Harahman de la comunitat musulmana Medema de Canovelles, entitat amb la qual col·laborava activament. La mesquita es queda petita. A més de la seva vídua, Ndeye Sylla, i els seus fills, Moussou, de 24 anys; Elicienda, de 12; Salian, de 9, i Sanusuy, de 3, hi assisteix una nombrosa representació de familiars, veïns, amics i altres homes i dones de les comunitats senegalesa i catalana.

La cerimònia resulta emotiva i compta amb la participació de diversos representants de les entitats amb les quals havia treballat. Tothom parla en la seva llengua: fula, mandinga, francès, castellà i català, idioma que l’Aliou tan estimava i defensava. En nom de la família és el seu germà Ousmane Sylla qui s’adreça als assistents: “L’Aliou ens ha deixat un somriure, la confiança per aconseguir el seu somni, ens ha deixat l’empresa de seguir endavant, treballar, dialogar, construir. Avui no plorarem, celebrarem que l’Aliou ja és al paradís”.

Coincidint amb la concessió de la Medalla de la Ciutat 2019 al seu pare, la seva filla Moussou afirma en nom de la família: “Estic convençuda que li hauria agradat molt, estaria orgullós d’aquest reconeixement de la ciutat. Sé que des d’on és ara està molt content. El meu pare mai no va ser una persona tancada i que li agraeixin d’aquesta forma sé que li hauria agradat molt. Igual que li agradarà saber que la seva família serà present a l’acte. Vull que ho vegin i visquin sobretot els meus germans petits. Si algun cop no els ha pogut dedicar un minut, ha estat perquè pensava en tothom i no només en la seva família. En nom seu i en nom de la meva mare i germans, moltes gràcies a tots per aquest reconeixement”.